

ÖSTERSUNDS
KOMMUN

Handläggare:
Dan Osterling,
Områdeschef
Lena Byström
Kultursamordnare

YTTRANDE

2016-06-13

Dm 782-2016

Kulturdepnimentet

Betänkandet SOU 2016:13 "Palett för ett stärkt civilsamhälle"
(Dm Ku2016/00504/D)

Sammanfattning

Östersunds kommun stödjer merpmien av utredningens analyser och slutsatser och kommenterar några av förslagen. När det gäller åtgärder för att öka kunskapen om civilsamhället hos kommuner och landsting föreslås att Sveriges kommuner och landsting – SKL – ges i uppdrag att arbeta med kompetenshöjande insatser. Kommunen betonar även principen om kommunalt självstyrelse i några avseenden.

Kommunen stödjer till fullo förslaget att upphandling av sociala tjänster eller andra särskilda tjänster vars värde understiger tillämpligt tröskelvärde och som inte har ett gränsöverskridande intresse inte ska omfattas av den nya lagen om offentlig upphandling.

Kunskapsbrist hos det offentliga

Utredningen föreslår att myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor- MUCF- ges i uppdrag att arbeta med kompetenshöjande insatser gentemot statliga myndigheter, kommuner och landsting i frågor som rör civilsamhället

Kommunen ställer sig tveksam **till** förslaget eftersom MUCF i sin roll att stödja civilsamhället inte kan anses en neutral utbildare utan mer en företrädare för att stödja civilsamhället Det kan även anses vara tveksamt vilka kunskaper MUCF har om kommuners förutsättningar och villkor. Uppdraget föreslås därför ges till SKL som har bred erfarenhet att sprida kunskaper och erfarenheter.

Skolans kompensatoriska roll

Utredningen konstaterar att civilsamhällets och föreningslivets roll i demokratin bör omfattas av ett nationellt skolutvecklingsprogram med imiktning på värdegrunds- och medborgarskapsfrågor.

Inom skolan förekommer ytterst begränsad undervisning i föreningskunskap idag. Det som för 30 år sen var del av grundläggande samhällskunskap är idag utbytt mot undervisning i entreprenörskap, vilket naturligtvis är viktigt. Men den kommunala nivån som dagligen arbetar med att möta civilsamhällets behov får en pedagogisk roll eftersom grundläggande kunskaper hos medborgarna saknas. Det pedagogiska behovet blir också tydligt med den ökande andelen nya svenskar som engagerar sig i föreningsform eller inom andra organisationsformer där grundkunskaper av naturliga skäl saknas. Där har både skolan och studieförbunden en viktig roll att fylla. Skolan bör få en tydligare roll i att öka ungas kunskap om civilsamhället och föreningslivet roll i en demokrati och det kan ske via ett nationellt skolutvecklingsprogram med inriktning på värdegrunds- och medborgarskapsfrågor.

Konkurrensrätten

Till följd av de begränsningar som det konkurrensrättsliga regelverket anses medföra för vissa ideella verksamheter finns det därför skäl för regeringen att verka för ett klargörande av det ED-rättsliga läget i frågan om idrottens ideella verksamhet i Sverige strider mot EU:s konkurrensregler.

Östersunds kommun stödjer utredningsförslaget. Mycket inom idrottens verksamhet pekar på att föreningar i allt högre grad arbetar som företag eller under företagsliknanden finner med anställd personal o.s.v. medan dagens kommunala regelverk är baserat på ideell föreningsdrift.

Övergripande hinder finns även på lokal och regional nivå

Utredningen konstaterar att det bör övervägas vilka möjliga förenklingar som är möjliga att göra av rutiner och krav i samband med ansökningar om och redovisning av kommunala bidrag.

Avsaknade av långsiktighet inom kommunernas bidragssystem är rådande idag. Även föreningslivet efterfrågar långsiktighet i bidragsgivningen för att möjligheten till att en mer långsiktig planering ska finnas. De uppfattar den kortsiktighet som råder som ytterst problematiskt. Alltså ett problem de delar med resten av organisationerna i civilsamhället Hur man ska uppnå det i en snabbt förändering tid är svårt att riktigt förstå och kravet av mer flexibla lösningar beroende på organisationsstruktur kvarstår. För att kunna uppnå större flexibilitet för föreningar och organisationer i civilsamhället är det komplicerat att upprätthålla kommunal rättvisa. Behovet av tillgång på organisationsbidrag och andra liknande bidrag, som inte är prestationsbaserade, ökar markant och vikten får kommunerna att möta behoven fluktuerar kraftigt över tid vilket inte dagens regelverk ger utrymme till.

Redovisningsskyldighet av offentliga medel är dessutom mycket nödvändig för att skapa transparens, legitimitet, minska risken för konuption, ekonomisk brottslighet etc.

Civilsamhället efterfrågar lokaler till låg kostnad

Utredningen anser att kommunerna bör stödja civilsamhällets verksamhet genom att utnyttja befintligt utrymme i regelverket att subventionera lokalhyra. Kommunerna bör också stödja civilsamhällets verksamhet genom att beakta civilsamhällets lokalbehov i arbetet med samhällsplanering.

Kommunen vill betona att stöd i form av upplåtelse av lokaler och anläggningar eller subventionerade hyror till civilsamhällets organisationer är en lokal självstyrelseangelägenhet

Möjligheter att inom upphandlingsregelverket underlätta för civilsamhällets organisationer

Upphandling av sociala tjänster eller andra särskilda tjänster vars värde understiger tillämpligt tröskelvärde och som inte har ett gränsöverskridande intresse föreslås inte ska omfattas av den nya lagen om offentlig upphandling. LOD-direktivets möjlighet till reserverade kontrakt för vissa tjänster i offentliga upphandlingar införs i svensk lagstiftning.

Östersunds kommun instämmer till fullo med förslaget.

Ideburet offentligt partnerskap

Utredningen konstaterar att ideburet offentligt partnerskap- IOP- underlättar för vissa verksamhetsområden inom det civila samhället, men att rättsläget är oklart och att praxis saknas.

Kommunen stödjer utredningens förslag. Användandet av IOP sprider sig som modell för samverkan mellan kommuner och civilsamhällets organisationer redan idag. Ett ökat statligt engagemang i frågan krävs. Behovet av juridiska insatser kring hur överenskommelser om IOP bör utformas för att kvalitetssäkras kvarstår.

Förslag om administrativt stöd

Utredningen noterar mot bakgrund av genomförda kommunbesök att det finns en variation i omfattningen av olika kommuners information och stöd

till civilsamhället. Av utredningens analys av befintligt stöd framkommer även att civilsamhället ger mycket information och stöd till enskilda organisationer. Stödet och informationen är såväl av mer föreningsintem art, som stöd i olika situationer som exempelvis arbetsgivarrollen.

Kommunen delar bedömningen att behovet av stöd i många olika former till civilsamhället lokalt ökar och idag finns inte alltid den sortens administrativt stöd att tillgå i mindre kommuner än i mindre utsträckning. Mycket få nya organisationer, nätverk och sammanslutningar har stöd via paraply- eller arbetsgivarorganisation eller nationellt övergripande organisationer, vilket gör det kommunala stödet än viktigare. Kommunen betonar att detta stöd ska utformas i enlighet med principen om kommunal självstyrelse.

I detta ärende har kommunstyrelsen beslutat. Biträdande kommundirektören har varit föredragande.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
Kommunstyrelsen

Annsofie Andersson

Unto Järvirova

Utdrag i tre exemplar till kulturdepartementet samt via e-post
ku.remissvar@regeringskansliet.se